

ALO IN BEWEGING

Talentontwikkeling | Het stokje doorgeven | Wat doet onderzoek op het hbo? | ALO'er is thuis op het CIOS | Bijzondere stages | De magie van de ALO

INHOUDSOPGAVE

- 2 Talentontwikkeling
- 2 De ALO eert
- 3 Het stokje doorgeven
- 5 Blijven zoeken naar inspiratie en uitdagingen
- 6 Wat doet onderzoek op het hbo?
- 8 ALO'er is thuis op het CIOS
- 10 Bijzondere stages
- 11 Een kijkje in het fieldlab
- 12 De magie van de ALO
- 14 De examencommissie, een belangrijke club!

DE ALO EERT

Gido Vermeulen is oud-student van de ALO Amsterdam. Na zijn afstuderen ('87) is hij zijn carrière begonnen als docent Lichamelijke Opvoeding in het Voortgezet Onderwijs. Daarna startte hij op de ALO Amsterdam als docent Spel. Vervolgens is Gido overgestapt naar de opleiding Sport, Management en Ondernemen (SM&O), waar hij tot op heden bij betrokken is.

Sinds 2014 is Gido Vermeulen ook bondscoach van het Nederlandse heren volleybalteam. Daarvoor was hij oprichter en hoofdcoach van het heren volleybalteam van de HvA dat speelde op het hoogste niveau van de Nederlandse volleybalcompetitie. Van 2008 tot 2014 was hij de bondscoach van achtereenvolgens het Spaanse nationale vrouwen volleybalteam en de Nederlandse volleybaldames.

Dat vinden wij een ALO jack waard!

*Thom Terwee,
Opleidingsmanager*

TALENTONTWIKKELING

De rode draad in het CV van Thom Terwee, de nieuwe opleidingsmanager van de ALO, is 'talentontwikkeling'. Zijn hele leven is hij al bezig met mensen en hun ontwikkeling. In het hockey, tijdens zijn opleidingen, bij zijn eerste 'echte' baan bij de Hockeybond. Bij Schouten & Nelissen viel alles op zijn plek en op de Hogeschool van Utrecht heeft hij het bij twee verschillende opleidingen ook weer in praktijk gebracht. Hij praat veel met mensen, over wat ze willen bereiken en wat ze daarvoor nodig hebben. Want: "Wat je er goed in stopt, komt er ook goed uit."

CURRICULUM VITAE

Naam:	Drs. T.H.M. (Thom) Terwee
Woonplaats:	Utrecht
Burgerlijke staat:	samenwonend, twee kinderen
Geboren:	14 januari 1975

WERKERVARING

08/2013 – 02/2016	Opleidingsmanager Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Hogeschool Utrecht, Utrecht en Amersfoort
08/2011 – 08/2013	Opleidingsmanager Culturele en Maatschappelijke Vorming en Social Management Hogeschool Utrecht, Utrecht en Amersfoort
09/2008 – 07/2011	Manager Leiderschap en organisatieontwikkeling Schouten & Nelissen, Zaltbommel
09/2002 – 08/2008	Hoofd opleidingen/manager coaching and development Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (KNHB), Nieuwegein
2012 – heden	Vrijwilligerswerk bij Zwaluwen Utrecht 1911 – Hockey
1995 – 2007	Trainer/coach hoofd- en overgangsklasse hockeyteams
05/1998 – 06/2002	Technisch Directeur hockeykampen SportWays Amsterdam (in de zomermaanden)

OPLEIDINGEN

2015	Financieel Management voor non-profit, Tilburg University TIAS
2010	Hogere Bedrijfskunde, ISBW
2008	Co-Active Coachen, Fundamentals Schouten & Nelissen/Coaches Training Institute (CTI)
1998 – 2003	Pedagogische Wetenschappen/Bewegingswetenschappen Rijksuniversiteit Groningen, afstudeerrichting: talentontwikkeling
1993 – 1998	Academie Lichamelijke Opvoeding, Hanzehogeschool Groningen, Afstudeerrichting: coachen en leidinggeven
1988 – 1993	havo, Nienoord College Leek

HET STOKJE DOORGEVEN

De sfeer is gemoedelijk. Aan tafel zit de startende manager Thom Terwee, een verbindende factor tussen professionals en de organisatie, en de vertrekkende manager Hans Mackaaij, een people manager met oog voor het gezamenlijke resultaat. Een tweegesprek over de baan: opleidingsmanager van de ALO.

RUIMTE EN VERTROUWEN

Thom is in maart 2016 gestart als opvolger van Hans: "Wat ik het allerbelangrijkste vind is, dat je als professional verantwoordelijkheid krijgt, hebt en neemt. Dat geldt voor mij persoonlijk en voor de mensen met wie ik werk. Ik zal hen vertrouwen en ruimte geven om hun doelen te bereiken." Hans was acht jaar lang het hoofd van de opleiding en kan het beamen: "Dat vertrouwen en die ruimte krijg je hier zeker."

DE GROTE UITDAGING

Thom staat voor de belangrijke taak om de curriculumvernieuwing verder vorm te geven. Hans: "Dat had ik graag afgemaakt, maar die klus duurt nog zeker twee jaar. De toets- en studielast moet verlaagd worden en de vakken beter geïntegreerd. En dat alles met behoud van kwaliteit. Want dat we kwaliteit leveren, is wel gebleken uit de accreditatie van 2015. Driemaal scoorden we 'Goed', maar toch wil ik deze uitslag relativeren. Er liggen nog voldoende verbeterpunten." Thom: "Nu doe je jezelf en jouw collega's tekort. Die accreditatie-uitslag is een knappe prestatie. De trein rijdt en er zijn uitdagingen, dat is mooi. Ik kan instappen en deze route verder ontwikkelen."

DE KRACHT VAN THOM

Hans hoeft niet lang na te denken als hem gevraagd wordt wat de kracht van Thom is: "Hij weet alle vraagstukken op het juiste abstractieniveau in te schatten. Hij weet hóé hij moet kijken en waar. Hij laat zich niet gek maken en is heel menselijk." Thom trekt verrast een wenkbrauw op: "Ja, dat herken ik. Ik had het niet beter kunnen verwoorden."

INWERKPERIODE

De eerste drie maanden trekken ze gezamenlijk op. Of, zoals Thom zegt: "Ik ga op mijn handen zitten, kijken en luisteren. Ik ben in deze fase vooral nieuwsgierig naar de kracht van deze organisatie en naar de mensen die daar vorm aan geven." En Hans gaat terug naar zijn oude vak van docent: "Ik ga bij SM&O afstudeerders begeleiden, filosofie geven en het Associate Degree ontwikkelen, een tweejarige hbo-studie zonder bachelordiploma. En ik ga me niet meer met deze baan bemoeien, ik geef het stokje vol vertrouwen door aan Thom."

BLIJVEN ZOEKEN NAAR INSPIRATIE EN UITDAGINGEN

'WAAR DE ZIN VERDWIJNT, ONTSTAAT LEEGTE'

Natuurlijk zorg je er als vakdocent voor dat alle kinderen in jouw lessen bewegen en dat de activiteiten op veel niveaus uitvoerbaar zijn. Dat er uitdagende situaties zijn waarin kinderen zo veel mogelijk zelfstandig kunnen bewegen en spelen.

Dat jouw vakwerkplan op orde is en jouw leerlingvolgsysteem handig en overdraagbaar.

Hoe kun je echter als ervaren docent in de toekomst blijven genieten van je vak? Na een aantal jaren lesgeven komen docenten soms in een routine terecht, waarbij de vraag zich opdringt of het tijd is voor een nieuwe uitdaging. Die uitdaging kan ingevuld worden door bijvoorbeeld te solliciteren naar een ander soort onderwijs, een nieuwe school of zelfs naar een ander soort baan. De kans bestaat echter dat je op dezelfde school blijft werken en dat je in je huidige baan moet zoeken naar veranderingen. Want, waar de zin verdwijnt ontstaat leegte. Je zult hoe dan ook op zoek moeten gaan.

Op de ALO Amsterdam doen we dat zeker. En in elke nieuwe stap die we zetten, bij elke verdiepingsslag die we maken, vinden we inspiratie en uitdaging. Zo zijn we ons curriculum aan het

vernieuwen. Dat is een grote stap in het professionaliseren van onze opleiding en een belangrijke taak voor de nieuwe opleidingsmanager. Wij nemen daarbij onze lesmethoden onder de loep en durven te experimenteren met 'impliciet leren', een methode waarbij we een veel groter beroep doen op onze eigen creativiteit en die van onze studenten, en waarbij we leerlingen veel laagdrempeliger aan het bewegen krijgen. We laten ons inspireren door de beelden van de Daaf Gelukschool, die bewijzen dat bewegen voor iedereen groot plezier brengt. En we volgen met belangstelling de ontwikkeling op het Hervormd Lyceum Zuid, waar kinderen elke dag starten met een uur gym. Wat geeft dat veel energie aan deze kinderen!

Wij delen graag onze inspiratie met jullie, onze nieuwe kennis, technologische ontwikkelingen en onze uitdagingen. Wij willen graag laten zien welke bagage onze toekomstige docenten Lichamelijk Opvoeding meekrijgen. Een gymdocent met een steeds kleurrijker palet aan ervaringen en creativiteit.

Ton de Ruijter, Hoofd Stagebureau ALO Amsterdam

Foto's zijn gemaakt op de Daaf Gelukschool

WAT DOET ONDERZOEK OP HET HBO?

Onderzoek wordt steeds steviger verankerd in het ALO-onderwijs. De ALO biedt dan ook een ideale plek voor het toepassen van wetenschappelijke kennis op praktijksituaties. Inmiddels zijn er binnen de Faculteit Beweging, Sport en Voeding negen lectoraten, alle sport-, bewegings- en gezondheidsgericht uiteraard. Er wordt ontzettend veel kennis vergaard uit al deze verschillende onderzoeken. En dat leidt natuurlijk tot de grote hamvraag: wat gebeurt er op de ALO met die kennis?

Op de ALO wordt hard gewerkt aan een logische verbinding tussen onderzoek en onderwijs. Met als doel om alle waardevolle onderzoekskennis daadwerkelijk in de hoofden van de studenten te krijgen. Daarvoor heeft de ALO in 2015 de Kenniskring opgericht: groepjes docenten en onderzoekers die de kennis uit onderzoeken toegankelijk gaan maken voor het onderwijs en het werkveld. Bijvoorbeeld door lezingen te geven binnen en buiten de faculteit of door de informatie op te nemen in het curriculum. De lector begeleidt het proces en bewaakt de inhoud. Inmiddels heeft de helft van alle ALO-docenten een plek in een Kenniskring.

Geert Savelsbergh

Er zijn vijf kenniskringen, met de volgende thema's:

1. Sportzorg

(o.l.v. Janine Stubbe, met Sander Plomp)

2. Sportpedagogiek

(o.l.v. Nicolette van Velthoven, met Douwe Huitema, Douwe van Dijk, Ellen Warmer en Hilde Bax)

3. Motorisch leren

(o.l.v. Geert Savelsbergh, met Hemke van Doorn, Jacqueline van Adrichem, Marije de Vries en Michiel Broekman)

4. Motorische ontwikkeling en fitheid

(o.l.v. Huub Toussaint, met Tim Kernebeek, Antoine de Schipper, Mirka Janssen, Huib van de Kop en Manon Bakker)

5. Leren en presteren in sport

(o.l.v. Raoul Oudejans, met Sandy Spil, Mathieu Voorthuizen, Klaas Boomars en Ben Vet)

Impliciet leren tijdens de tennislessen van Michiel Broekman, docent Spel

“Een externe focus bij de speler (richt de bal op punt x) maakt dat een beweging automatisch wordt opgeroepen zonder een aanwijzing op het lichaam te hoeven geven.”

“Als je de opdracht voor een speler goed formuleert (sla de bal in het vak tussen de pionnen) zal de speler de bal in de juiste balbaan moeten gaan brengen.”

UITGELICHT: PERCEPTUEEL MOTORISCHE TALENTONTWIKKELING

Geert Savelsbergh is hoogleraar aan de VU Amsterdam en doet fundamenteel onderzoek naar het effect van visuele informatie op de motorische ontwikkeling. Een mooi voorbeeld van een visuele aanpassing in de openbare ruimte die stimuleert tot bewegen is een onderzoek in Stockholm met de 'piano stairs'. Naast de roltrap van de metro is de gewone trap omgebouwd tot piano-trap die daadwerkelijk geluid maakt. Het stimuleerde 66% van de voorbijgangers tot het nemen van de trap in plaats van de roltrap. "Pure winst toch", glundert Geert. Het is zijn grote passie om met visuele informatie mensen te stimuleren tot bewegen, en sporters aan te zetten tot betere prestaties.

Daarom is hij ook lector op de ALO, waar hij zijn onderzoek direct kan toepassen op sportsituaties. De ALO heeft inmiddels een eigen fieldlab: een sportruimte waar allerlei metingen en testen plaatsvinden (zie ook het artikel op pagina 11: 'Een kijkje in het fieldlab'). Geert vormt met zijn onderzoek één van de vijf kenniskringen. "In mijn Kenniskring staat 'impliciet leren' centraal: dit is een leer methode waarbij we spelenderwijs, zonder uitleg van regels, bewegingsvaardigheden aanleren aan kinderen."

Impliciet leren leidt tot een verhoogde creativiteit en een betere motorische ontwikkeling van het kind. "Maar we gebruiken de impliciete leer methode nog veel te weinig. 80% van de les methoden in het sportonderwijs is expliciet. We leggen eerst

de regels uit, 'zo moet het en niet anders' en gaan daarna pas aan de slag met leerlingen." Geert schudt zijn hoofd: "We zijn echt doorgeslagen in die expliciete leer methode. Ik wil graag leer methodes ontwikkelen met een optimale mix van impliciet en expliciet leren en dit opnemen in ons onderwijs pakket. Zo leveren we straks ALO-plussers af, die in de toekomst les gaan geven in het onderwijs!"

In zijn Kenniskring zitten vijf ALO-docenten die ook een brede interesse hebben in het onderwerp:

- Michiel Broekman – docent Spel
- Ben Vet – docent Atletiek
- Jacqueline van Adrichem – docent Anatomie
- Marije de Vries – docent Bewegingswetenschappen
- Hemke van Doorn – wetenschapper, begeleidt onderzoeksprojecten op de ALO.

Zij komen eenmaal in de maand bij elkaar om te bespreken hoe de impliciete leer methode steeds meer plek kan krijgen in het onderwijs, en hoe de kennis kan worden overdragen aan vakgenoten. Een mooi voorbeeld hiervan is het onderzoek op de atletiekbaan van Ben Vet. Je leest het op pagina 11.

"Door de omgeving zo in te richten (verhoogd net), zal de speler moeten gaan zoeken naar de beweging om de taak goed uit te voeren."

ALO'ER IS THUIS OP HET CIOS

Hij verruilde zijn baan bij het Korps Mariniers voor vier jaar in de collegebanken op de ALO en is supergemotiveerd. Yordi Vermaat (27) loopt nu zijn eindstage op het CIOS in Haarlem en ontdekte waarom hij deze stap zette: "Ik ben een consensus-docent."

"Yordi kan ontzettend goed omgaan met leerlingen. Hij begrijpt hen goed en snapt dat ze eigenlijk nog kids zijn. Wat mij betreft zou hij er nog iets meer 'bovenop' mogen zitten, ze moeten wel weten wie de baas is," zegt Frank Mingelen over zijn pupil. Maar dat 'baas zijn' lijkt Yordi van nature niet echt nodig te hebben; hij is vlot, serieus, vriendelijk en heeft een natuurlijk overwicht op zijn leerlingen. "Ik ken natuurlijk de wereld van de mariniers, maar ontdek steeds meer waar mijn kracht ligt. Ik houd van een prettig klimaat, van democratie," lacht Yordi. "Als ik feedback geef, zal ik ook altijd beginnen met de vraag "Hoe vond jij het gaan?" en gaandeweg laat ik leerlingen zelf inzien wat er beter kan. Zodat ze hun motivatie helemaal uit zichzelf kunnen halen. Ik vind iemands ontwikkeling belangrijker dan het resultaat."

VERSCHILLEN TUSSEN ALO EN CIOS

Hij kent de ALO na vier jaar als zijn broekzak, maar voelde zich op het CIOS ook direct thuis. "De sfeer is anders. Beide opleidingen ademen sport, waar ik natuurlijk erg van houd, maar het gaat hier allemaal wat gemoedelijker. Het CIOS is natuurlijk enorm praktijkgericht, we zijn vaak actief met elkaar bezig. De ALO is resultaatgericht, dat zie je aan de inhoud van het lesaanbod, het is theoretischer, wetenschappelijker, studenten zijn meer bezig met resultaten."

Op het CIOS word je opgeleid tot specifieke sportcoach of -trainer, je kunt tijdens je studie verschillende trainerslicenties behalen. Op de ALO ligt de focus meer op het docentschap in

een klas of gymzaal en haal je primair een onderwijsbevoegdheid. Daarnaast kan je nog een trainerslicentie halen. Er zijn verschillen in tempo, tussen leren uit de praktijk of theorie. De uitleg van een sportles moet op het CIOS veel sneller, omdat de spanningsboog van leerlingen lager ligt. Het gaat hier om 'bewegend leren'. Op de ALO neemt de hoeveelheid sporturen gestaag af van jaar 1 tot jaar 4. Je leert al snel ook de theoretische kaders achter de praktijk.

'GEEF ME DE RUIMTE'

Hij is 27 en zeker geen doorsnee student. Bij aanvang van de stage in september 2015 gaf hij bij Frank gelijk al aan: "Geef me alsjeblieft de ruimte om een les te draaien zoals ik dat wil, dan kunnen we achteraf bespreken hoe het ging en wat er beter kan." Nu is het voor een vierdejaars ALO'er inderdaad de bedoeling dat hij zelfstandig lesgeeft, maar deze voortvarendheid is typerend voor Yordi. Hij is erg gedreven om zijn eigen leerproces op te zoeken. Hij geeft tijdens zijn stage drie vakken: het Centraal Practicum; waarin eerstejaars leren lesgeven.

Fitness; een keuzevak voor tweede- tot vierdejaars die trainingsmethodes willen aanleren. En Atletiek; het aanleren van de eigen vaardigheid van diverse disciplines.

MBO-HBO PILOT

Daarnaast neemt Yordi ook deel aan een pilot ter verbetering van de doorstroom van CIOS naar ALO. CIOS-leerlingen kunnen zich hierop inschrijven en alvast leren hoe je onderzoek moet doen, hoe je plant op het hbo, hoe je kunt reflecteren en welke manier van toetsen er wordt gehanteerd. Met deze pilot hopen ze CIOS-leerlingen beter voor te bereiden op het hbo-onderwijs.

'EEN GOEDE DOCENT'

Op de valreep spreken we in de gang nog Sem en Jelle, twee van Yordi's eerstejaars leerlingen: "Yordi is altijd vrolijk, niet gestrest, praat rustig en duidelijk. Hij is een goede docent. Maar ja, hij is dan ook vierdejaars ALO, dan moet je dat ook wel zijn."

BIJZONDERE STAGES

WISSELING STAGEBUREAU WAAR HET HART JE BRENGT

Ilse Klijn wist het een jaar geleden al: "Mijn baan wordt ooit van Manja." En in januari 2016 vond daadwerkelijk de wisseling van de wacht plaats op het stagebureau. Manja staat te popelen om Ilse's taken als administratief en uitvoerend medewerker over te nemen. En Ilse? Die volgt in de nabije toekomst haar hart naar Amerika.

Op het stagebureau wordt hard gewerkt aan het jaarlijks matches van zo'n 800 studenten aan ongeveer 200 stagescholen. 'Vroeger' ging dit op papier, sinds twee jaar gaat het allemaal via Centuri. Een online 'datingsysteem' met profielen van zowel stagescholen als studenten. Het is de verdienste van Ilse, die het systeem eigenhandig heeft ingericht naar de wensen en het nut van het stagebureau. In maart en april 2015 reisde zij naar Amerika en werd tijdelijk vervangen door Manja ter Meulen, die sindsdien verknocht is aan deze baan. Manja blijkt weer een heel andere competentie mee te brengen. Ilse: "studenten zijn altijd welkom bij Manja, daar kan ik nog veel van leren."

Manja is al 18 jaar werkzaam als leerkracht in het basisonderwijs, de laatste vier jaren als opleider. "Ik ken heel veel scholen in deze omgeving, wilde heel graag terug naar het middelbaar onderwijs en ik zorg graag voor mensen. Dit is een baan naar mijn hart!" Naast haar werk is ze druk met haar topsportende tiener, die bijna de basisschool verlaat.

*Het stageloket is voor studenten geopend op ma-di-do-vrij van 13:00-14:30 uur. Stagescholen kunnen dagelijks (behalve op woensdag) contact opnemen. Het team van het Stagebureau bestaat uit: Ton de Ruijter (hoofd), Douwe Huitema (coördinator) en Manja ter Meulen (ondersteuning en coördinatie).
Contact: 020 595 34 40 of stage.alo@hva.nl.*

OPSTAAN, SPORTEN EN DAN PAS LES

Elke dag beginnen met één uur sporten en dan de schoolbanken in. Hoe is dat, voor de leerlingen van klas U1A van het Hervormd Lyceum Zuid in Amsterdam? "Leuk!", "Krijg er energie van.", "Het maakt me vrolijk!", "Ik ben duf zonder gym." Alleen maar positieve reacties van Nikki (13) en Morris (13). Ook al moeten ze er vijf dagen in de week eerder voor opstaan.

Dat spreekt natuurlijk enorm voor het Athletic Skills Model-programma (ASM) van sportdocent Ronald Mijzen. Twaalf jaar geleden ontwikkelde hij dit samen met René Wormhoudt voor de jeugd van Ajax. Nu test hij het een jaar lang op het voortgezet onderwijs. Op zijn eigen school, waar hij vroeger op zat en nu alweer 17 jaar lesgeeft. Ronald: "Bij het ASM gaat het niet om de sport specifiek, maar leren we de grondvormen van bewegen aan: het slaan, mikken, lopen, rennen, klauteren, klimmen, hangen, etc. We hanteren een impliciete methode van leren, waarbij we niet de regels uitleggen, maar spelenderwijs de basisvormen aanbieden. Vanuit die brede basis kunnen kinderen veel beter specialiseren in een sport."

Het effect is opmerkelijk: kinderen komen veel verder in de sport, omdat het laagdrempeliger is en meer gaat om spelen dan om presteren. En ook kinderen die minder aanleg hebben voor sport, ontwikkelen zich razendsnel. ALO-stagiaire Ike van der Zee (21) ziet het met eigen ogen: "Deze kinderen werken heel zelfstandig, starten zelf een spel vóór het begin van de les en als we dat moeten stoppen, komt er protest." Ronald hoopt het ASM elk jaar verder uit te breiden, zodat veel meer leerlingen op deze unieke manier met alle facetten van sport in aanraking komen.

EEN KIJKJE IN HET FIELDLAB

Eén hand aan de startlijn en de voeten geschaard in startpositie daarachter... Eén voor één staan eerstejaars ALO-studenten klaar in de driepuntstart voor hun snelste 60 meter sprint. De eerste 20 meters worden volledig gemeten en geanalyseerd door de Optojump, twee lange gele latten langs de atletiekbaan die informatie ontvangen en doorgeven. Het is een high-tech meetinstrument dat bij elke pas registreert welke afstand er is afgelegd en hoe lang de vluchtfase duurt. Met als uiteindelijk doel: leren zo snel mogelijk te sprinten.

Ben Vet, docent atletiek en twaalfvoudig Nederlands kampioen kogelstoten en discuswerpen, is blij met zijn nieuwe apparaat dat in januari 2015 voor het eerst in gebruik werd genomen: "Een uitstekend instrument om praktijkgericht onderzoek mee te doen. We hebben dit jaar 7 weken en maar liefst 200 eerstejaarsstudenten om het uit te voeren!" Ben's hele gezicht glundert. "We doen eerst een nulmeting en vervolgens hebben we vijf weken de tijd om in subgroepen verschillende leerstijlen toe te passen. Een impliciete en een expliciete leerstijl, beide afzonderlijk gecombineerd met een focus op paslengte en pasfrequentie. En in week 7 meten we het eindresultaat, waaruit we hopelijk kunnen afleiden welke leerstijl het meeste

effect heeft gehad en welk technisch onderdeel van het sprinten het meest bepalend is voor een snelle eindtijd."

EXPERIMENTEREN MET LEERSTIJLEN

Impliciete en expliciete leerstijl? "Oh ja, expliciet leren is een leermethode waarbij we stap voor stap bewegingsregels aanleren. Bij impliciet leren leggen we zo min mogelijk regels uit en gebruiken we metaforen om de renner duidelijk te maken hoe hij kan verbeteren." Volgens Ben slaan ze twee vliegen in één klap: "Met de uitkomsten van dit onderzoek kunnen we én de techniek van de sprint beter aan onze studenten aanleren én we laten aan onze toekomstige docenten LO zien op welke wijze sporters en

sportende kinderen het snelste iets aanleren. Zij kunnen dit ook gelijk tijdens hun stages in praktijk brengen."

FIELDLAB

De Optojump is een onderdeel van het fieldlab dat sinds 2015 in gebruik is op de ALO, een soort praktisch laboratorium waarin sportbewegingen (voorlopig in twee gymzalen op de ALO, in de toekomst ook bij turnen en atletiek in Sportcentrum Ookmeer) worden opgenomen met meetinstrumenten en camera's. Door computerberekeningen en beelden krijgt de sporter direct feedback op zijn prestatie, waardoor hij zich gelijk kan verbeteren en er verder onderzoek kan worden gedaan.

DE MAGIE VAN DE ALO

“Je ziet hem overal, hij praat in beeldspraak en maakt veel handgebaren”. Veel treffender kun je Jeroen Laan (45), docent Atletiek aan de ALO, niet neerzetten. Drie studenten geven, onafhankelijk van elkaar, dit beeld van hem. En in gesprek met hemzelf bevestigt hij het ook nog eens. Een veelzijdige, extraverte duizendpoot.

In zijn eigen atletiecarrière was hij al een ‘meerkamper’ en dat zegt alles over Jeroen: een allrounder, goed op de tienkamp, specialiseren past niet bij hem. Hij vervolgde zijn atletiekloopbaan met een coachcarrière, waarbij het plezier altijd voorop stond. In 1993 rondde hij zijn eigen ALO-opleiding in Amsterdam af. Werkte achtereenvolgens op vier basisscholen in Amsterdam en gaf zeven jaar les op een middelbare vso (ZMOK-) school (Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen) in Amsterdam-Noord. Daarna werkte hij nog vijf jaar op het Michael College in Zaandam (havo/vwo). Maar hij kon telkens te weinig creëren en bleef zoeken naar dé ideale baan.

Deze vond hij op de ALO, waar hij sinds 2003 werkzaam is. Zijn hart ligt nog steeds

bij de atletiek, maar hij wordt ook bijzonder gedreven door de veelzijdigheid van zijn baan. Hij is verantwoordelijk voor de instroom en selectie van nieuwe ALO-studenten, wat hem het gezicht maakt van voorlichtings- en testdagen. Hij geeft dus atletiek, de moeder der sporten, met verrassend genoeg... meerdere disciplines. En hij beheert het ALO-archief en is van daaruit de logische kartrekker van de ‘Wall of Fame’; een erewand waar ALO-talenten door de jaren heen op worden afgebeeld.

In het archief stuitte hij op een film met oude ALO-lessen uit 1950-1954. Samen met oud-ALO’ers uit die tijd, die nu 85 jaar zijn, maakt hij een nieuwe film over de ALO ‘toen & nu’. Terwijl hij hiermee bezig is, legt hij de vinger op ‘de magie van de

ALO’. Want wat is het precies, dat hem al zo lang aan de ALO verbindt? Wat is het precies dat hij voelt in het gebouw en ziet bij studenten? Het is magie, het is een dynamiek die zelfs nog leeft bij 85-jarige oud-studenten.

Zijn rechterhand gaat de lucht in en hij zwaait er druk mee: “Deze ALO maakt impact voor het leven; direct na de puberteit kom je hier, je moet nog veel leren en ontdekken, te midden van je vrienden en je maakt fantastische dingen mee. Dat is de reden waarom ik zo enthousiast ben over mijn werk: ik kan studenten op weg helpen in deze onvergetelijke ervaring.”

RICK JONKER
(23, vierdejaars)

Loopt zijn minor stage 'paramedische zorg' binnen de fysiotherapiepraktijk van zijn vader en loopt één dag in de week vrijwillig stage op het Jan Arentsz College in Alkmaar. "Om extra ervaring op te doen." Hij heeft nog geen idee wat de toekomst gaat brengen, maar staat open voor wat er op zijn pad komt.

JEROEN OVER RICK

"Rick is een clubman, hij ziet de ALO ook als zijn club. Helpt mee met voorlichtingsdagen en werft net zo enthousiast leerlingen als ik. En hij durft me aan te vullen, dat vind ik heel prettig. Hij weet van de hoed en de rand en is erg gedreven om te blijven leren en zich te ontwikkelen."

RICK OVER JEROEN

"Jeroen is geïnteresseerd in de mening van z'n studenten en behandelt ons als gelijke. Hij betreft ons bij problemen, zodat we die leren oplossen. Hij praat ontzettend met zijn handen en daarmee weet hij de aandacht op de juiste plek te leggen. In de lessen is hij doelgericht en maakt gebruik van innovatietechnieken om ons iets bij te brengen."

MICK WILFFERT
(22, eerstejaars)

Heeft reeds de MBO-opleiding Sport & Bewegen in Alkmaar afgerond en droomt ervan om daar straks als gymdocent te kunnen werken, of als docent spel. Is erg gedreven om anderen verder te brengen in de sport. Heeft al de voetballicentie TC III (Trainer-Coach III) op zak en hoopt op de ALO nog TC II te halen.

JEROEN OVER MICK

"Wij lijken op elkaar. Zijn allebei gegrepen door groepsprocessen en kunnen daar heel volwassen over praten. Hij werd direct klassenvertegenwoordiger en speelde een belangrijke rol in een moeilijk klassenproces. Hij komt van het CIOS en kan al lesgeven, nu mag hij op de ALO theorie gaan opdoen."

MICK OVER JEROEN

"Ik ken Jeroen al van de 'instroomdagen' en vind zijn manier van communiceren erg leuk. Oké, hij is soms wat warrig. We weten elkaar goed te vinden, want hij is mijn studieloopbaanbegeleider. Hij kan mij op een prettige manier temperen, dat heb ik soms nodig. Jeroen heeft een natuurlijk overwicht op groepen."

DINA AOURAGH
(19, tweedejaars)

Vindt lesgeven superleuk en hoopt te gaan werken op een middelbare school in Amsterdam Nieuw-West. "Iedereen vindt iets van de Marokkaanse jeugd, maar er zit zoveel talent achter 'probleemjongeren'. Ik begrijp de cultuur, met haar mogelijkheden en beperkingen. Ik wil een mentor zijn voor deze jongeren, ik zou hen graag steunen in hun ontwikkeling."

JEROEN OVER DINA

"Deze dappere dame is door de ALO helemaal gegrepen, ze gaat er volledig voor. Ze geeft graag (en goed) tips & tops aan anderen en kan daarbij feilloos de vinger op de zere plek leggen. En als ik teveel in metaforen praat, zegt ze: "Leuk hoor, die vrachtwagen, maar hoe zit dat dan?"

DINA OVER JEROEN

"Een goede docent. En ook een beetje zweverig, maar dat maakt hem juist leuk. Zijn rechterhand bijvoorbeeld, die zweeft altijd in de lucht. Hij spreekt vaak in metaforen. Daarom kan hij het impliciete leerproces ook zo goed uitleggen, denk ik. Je ziet hem overal rondlopen, hij lijkt me een belangrijke schakel op de ALO."

De Examencommissie (EC) bestaat uit vijf leden en een ambtelijk secretaris. Met zo'n bezetting moet de commissie zich wel met een belangrijke taak bezighouden! Deze taak is het op onafhankelijke wijze vaststellen of een student voldoet aan de eisen die de opleiding stelt aan het behalen van het diploma 'eerstegraads docent lichamelijke opvoeding'. Het werkveld moet op de kwaliteit van dit diploma kunnen vertrouwen. Wij bezochten de leden van de EC en ook al vervullen zij een belangrijke taak, ze doen het met veel toewijding en humor.

Op welke wijze bewaken jullie het niveau tussen student, opleiding en de landelijke HBO-standaard?

"Wij zullen ons voortdurend moeten afvragen of het programma voldoende kwaliteit biedt, aansluitend op de toegekende studiepunten en toch ook studeerbaar en werkbaar blijft voor studenten en docenten. We proberen waar mogelijk rekening te houden met persoonlijke omstandigheden die zich kunnen voordoen. Het kan ingewikkeld zijn om het niveau van de student te bepalen ondanks de omstandigheden. Uiteindelijk moet iedereen over dezelfde lat kunnen springen."

Thijs Mensink, voorzitter EC, en ALO-docent Zelfverdediging en Lichaamstaal.

Waarvoor kloppen studenten precies bij jullie aan?

"Om een vervroegde (of eventueel een extra) gelegenheid aan te vragen voor een tentamen, assessment of opdracht. Ook krijgen we verzoeken om een vervangende opdracht voor praktijkonderdelen, en behandelen wij fraudemeldingen en eventuele klachten over tentamens. Daarnaast hebben wij veel contact met langstudeerders, zesde- en ouderejaars, over hun studievoortgang en krijgen studenten, aan wie wij voornemens zijn een bindend afwijzend studieadvies te geven, vóór de zomervakantie de gelegenheid om door ons gehoord te worden."

Marije de Vries, EC-lid, en ALO-docent Bewegingswetenschappen en Onderzoeksbegeleider.

Bindend afwijzende studieadviezen, welk imago geeft jullie dat onder studenten?

"Ik verwacht dat wij van de studenten van de ALO het predicaat 'streng doch rechtvaardig' krijgen. Wij doen er als commissie alles aan om de rol en de taken van de examencommissie voor de studenten duidelijk te krijgen. Op onze digitale leer- en werkomgeving geven wij informatie, en daarnaast geven wij ook voorlichting aan studenten over onze belangrijke taak als bewaker van de kwaliteit van de opleiding. Het begrip hoor-wederhoor staat bij ons hoog in het vaandel.

Ton de Ruijter, EC-vicevoorzitter, Hoofd Stagebureau en ALO-docent Turnen en Algemene methodiek en didactiek.

DE EXAMENCOMMISSIE, EEN BELANGRIJKE CLUB!

v.l.n.r.: Ton de Ruijter, Anouk Nieuwland,
Marije de Vries, Thijs Mensink, Eric Tigchelaar
en Joop van de Sman

Joop, jij hebt een dubbelfunctie; in de EC en de Toetscommissie, hoe verhouden die twee zich ten opzichte van elkaar?

“De Toetscommissie bewaakt het niveau en de organisatie van de toetsing op de ALO en legt verantwoording af aan de EC. Het werkt superhandig om in beide commissies te zitten. Ik zit nu dicht bij het vuur en kan in de EC uitleggen welke keuzes er gemaakt zijn en waarom. In de EC voel ik me echt gesteund door de collega’s, we hebben allen hetzelfde belang: kwaliteit van de opleiding!”
Joop van der Sman, EC-lid, coördinator TC, opleidingsdocent ALO Supervisie en reflectie.

En dan kijkt er nog iemand van buitenaf met de EC mee; Eric, wat is jouw taak precies?

“Ik neem één keer per twee maanden deel aan een reguliere vergadering. Met deze frequentie kan ik mijn externe positie behouden en tegelijkertijd heb ik voldoende zicht op het werk van deze EC. Deze werkwijze is een win-win situatie voor beide partijen: regelmatig geeft de examencommissie een buitenstaander een kijkje in de eigen keuken, om zo te borgen dat zij onafhankelijk blijft werken. En ik neem mijn ervaringen uit de EC mee in de trainingen die ik over dit onderwerp verzorg vanuit de HvA-Academie.”
Eric Tigchelaar, extern EC-lid, trainer HvA-Academie en docent aan de opleiding Ergotherapie.

Wat zijn de taken van een Ambtelijk Secretaris?

“Deze lopen uiteen van het voorbereiden en notuleren van beleidsvergaderingen, het verwerken van de verzoeken van studenten, tot het ondersteunen van de EC tijdens de drukke periode rondom de bindende studieadviezen. Voor het uitvoeren van deze functie volgen we via de HvA-Academie een cursus op maat. Deze wordt dan weer gegeven door Eric en zo is de cirkel rond.”
Anouk Nieuwland, Ambtelijk Secretaris EC en Office Manager Toetscommissie.

COLOFON

Uitgave:
Hogeschool van Amsterdam,
Academie voor Lichamelijke Opvoeding,
mei 2016 jaargang 6

Eindredactie:
Marjon Kluiters en Ton de Ruijter

Teksten en fotografiebegeleiding:
Rian Lanenga en Gijs Hardeman

Fotografie:
Marieke van der Heijden, Fred van Diem,
Jan-Kees Steenman, Gijs Hardeman en
Daimon Xanthopoulos

Vormgeving:
Reclamestudio Sjeep

Academie voor Lichamelijke Opvoeding

Dr. Meurerhuis
Dr. Meurerlaan 8
1067 SM Amsterdam
Tel 020 - 595 34 00
www.hva.nl/bsv
www.hva.nl/alo

